

УСТАВНИ СУДОВИ

Постоење, број на судии, именување, мандат и ограничувања за вршење на функцијата на уставните судии

-компаративен преглед-

Скопје, јуни 2021

Предмет на компаративниот преглед се Уставните судови, нивното постоење и формирање, бројот на уставните судии, именувањето, мандатот и ограничувањата за вршење на функцијата на уставните судии. Со прегледот се опфатени **33 држави**: Албанија, Австрија, Белгија, Бугарија, Хрватска, Кипар, Чешка Република, Естонија, Финска, Франција, Грузија, Германија, Грција, Унгарија, Ирска, Израел, Италија, Латвија, Литванија, Молдавија, Холандија, Северна Македонија, Норвешка, Полска, Португалија, Романија, Словачка, Словенија, Шпанија, Шведска, Швајцарија, Турција и Обединетото Кралство¹.

Компаративниот преглед е изработен по сопствена иницијатива, а согласно Правилникот за вршење на надлежностите на Парламентарниот институт во Собранието на Република Северна Македонија.

Во најголем дел од анализираниите држави е утврдено дека постои суд што е специјално надлежен за уставни работи и истото може да се види од Табела 1.

Табела 1

Држава	Има традиционален Уставен суд	Нема традиционален Уставен суд	Држава	Има традиционален Уставен суд	Нема традиционален Уставен суд
Албанија	x		Италија	x	
Австрија	x		Латвија	x	
Белгија	x		Литванија	x	
Бугарија	x		Молдавија	x	
Хрватска	x		Холандија		x
Кипар		x	Македонија	x	
Чешка	x		Норвешка		x
Естонија		x	Полска	x	
Финска		x	Португалија	x	
Франција	x		Романија	x	
Грузија	x		Словачка	x	
Германија	x		Словенија	x	
Грција		x	Шпанија	x	
Унгарија	x		Шведска		x
Ирска		x	Швајцарија		x
Израел		x	Турција	x	
Обединето Кралство		x			

¹ Методолошки, за потребата на истражувањето се користени национални уставни, официјални национални интернетски страни, како и одговори од државите на прашалникот бр. 4503, поставен на мрежата на Европскиот центар за парламентарни истражувања и документација (ЕЦПРД).

Повеќето земји го следат **концептот на традиционално организиран уставен суд**, додека во одредени држави постојат и други судови што вршат функции што обично ги извршува уставен суд. Во однос на земјите кои немаат традиционален уставен суд, постојат неколку модели за компензација на овој недостаток. Некои од земјите имаат Врховен суд, кој извршува типични задачи на уставен суд. **Норвешка** има таков Врховен суд кој извршува одредени функции слични на оние на уставниот суд. И Врховниот суд и пониските судови имаат моќ да проверат дали примената на законска одредба е спротивна на Уставот. Прегледот е ограничен на конкретниот случај пред судот. **Израел** исто така има Врховен суд, кој постои како Висок суд на правдата кој одлучува за уставни прашања и ги обврзува сите пониски судови со неговите одлуки. Слично на Норвешка, овој суд во Израел може да донесе одлука за уставни прашања, и овие одлуки се релевантни само за предметниот случај. Меѓутоа, кога Врховниот суд во Израел одлучува за уставноста на законот, тој има дискреционо право да утврди каков ефект има одлуката, а во некои случаи може и да го укине, а и да го поништи законот (да го прогласи за неважечки од моментот на донесувањето). Во Естонија и Кипар, Врховниот суд е исто така суд на уставна ревизија. Во **Кипар**, Уставот експлицитно предвидува постоење на највисок Уставен суд, но тој во моментот не функционира, поради уставната криза од 1964 година. Затоа Врховниот суд ги извршува соодветните надлежности привремено. Надлежниот суд престанува да го применува законот или одредбата прогласена за неуставна, ефектот е само меѓу странките на случајот, но пресудата на Врховниот суд за прогласување на законот или одредбата за неуставна е конечна и обврзувачка за сите други судови во нивното толкување и примена на законот во иднина. За разлика од Кипар, во **Естонија** Врховниот суд може да прогласи акт или законска одредба за спротивни на Уставот и да го поништи тој акт или одредба. Во **Обединетото кралство**, прашањата што се однесуваат на уставното право можат да бидат покренати пред основните судови. Некои форми на уставна ревизија исклучиво ги спроведува Врховниот суд на Обединетото Кралство (на пр. статутарна постапка што се применува кога постои сомнение или несигурност дали одреден акт усвоен од орган кој има пренесена законодавна надлежност е во рамките на неговата законодавна надлежност). Пресудите на Врховниот суд се обврзувачки за сите пониски судови. Сепак, Врховниот суд нема надлежност да ги укинува законите (само нови закони може да ги укинат или поништат постојните закони). Во **Ирска**, разгледувањето на уставноста на законодавството е ограничено на одредени високи судови (Висок суд, Апелационен суд, Врховен суд). Врховниот суд дејствува како конечен арбитер за уставни прашања, на пониските судови им е изречно забрането да разгледуваат прашања за уставност. Ако некој закон се прогласи за неуставен, тој се третира како никогаш да не е донесен односно се поништува (не се укинува). Во **Грција**, сите судови можат да се занимаваат со уставни работи ad hoc, секој судија може да одбие да примени закон што тој или таа го смета за спротивен на уставот. Како и да е, постојат некои надлежности што му се доделуваат на Специјалниот највисок суд (на пр. решавање на за тоа дали содржината на статутот што го донел парламентот е спротивна на уставот). Во овие случаи, одредбите од статутот што се сметаат за неуставни се укинуваат односно се неприменливи, но Судот нема моќ да го поништи самиот статут во целост. Во **Шведска**, судскиот преглед (ex ante) го практикува Советот за законодавство, а судската ревизија (ex post) ја практикуваат основните

судови. Советот за законодавство, кој е советодавна владина агенција, се произнесува за правната валидност на законските предлози на барање на Владата или на работните тела на Парламентот (Риксдаг). Според шведскиот устав, Владата или работните тела на Риксдаг се должни да ги достават предлозите на законите од различни законодавни области до Советот. Доколку Владата, или работните тела на Риксдаг, не добијат мислење од Советот за одреден предлог-закон, Советот мора да даде причини за тоа. Мислењата на Советот се консултативни и не се формално обврзувачки, но обично секогаш се почитуваат. Во однос на судската ревизија на законите од страна на обичните судови, шведскиот Устав наведува дека судот или јавното тело нема да применуваат одредба доколку утврдат дека истата е во спротивност со одредба на основниот закон или други повисоки акти. Судовите не можат да прогласат акт за ништовен или да го укинат во целост, туку можат само да издвојат одредба за конкретниот разгледуван случај. Меѓутоа, доколку таквата одлука ја донесе Врховниот суд, таа ќе дејствува како преседан и, следствено, ќе има општ ефект врз сите слични случаи. **Швајцарија** предвидува систем каде сите органи што го применуваат законот треба да ја испитаат компатибилноста со повисоките акти и доколку е потребно да не ја применуваат одредбата која не е во согласност со истите. Ова не се применува за федералните закони, тие мора да се применуваат, дури и ако се смета дека не се во согласност со уставот. Во **Холандија**, прегледот на актите во однос на нивната уставност е привилегија на законодавецот, нема суд што има моќ да ја разгледува уставноста на актите донесени од Парламентот. Во однос на **земјите кои имаат уставен суд**, повеќето од нив не дозволуваат други судови да вршат функции што обично ги вршат нивните уставни судови. На пример, во Австрија, ниту еден друг суд нема моќ да ги укине законите како неуставни или подзаконските акти, како незаконски. Овој пристап го следат мнозинството земји кои имаат уставен суд во класична смисла (Турција, Хрватска, Бугарија, Романија, Литванија, Словачка, Чешка, Грузија, Албанија, Унгарија, Северна Македонија, Словенија, Летонија, Италија, Молдавија, Португалија и Полска). Германија им дозволува на своите *Länder* (лендери т.е. составните држави) да имаат своја уставна јурисдикција во однос на компатибилноста на законите на лендерите со уставите на лендерите. Во Белгија, Уставниот суд има моќ да ги укине законите како неуставни, но не и извршните прописи како незаконски. Само Државниот совет (Врховен управен суд) има моќ да ги укине извршните прописи. Во **Швајцарија и Финска не постои уставен суд** (или суд што ги извршува соодветните надлежности).

Во Табела 2 е прикажана **временската линија односно годините на основање на уставните судови**, односно судовите кои извршуваат уставни надлежности во анализираните држави. Најстариот уставен суд е оној во Австрија бидејќи, иако во Норвешка и Шведска Врховните судови се основани многу порано сепак тие започнале многу подоцна да извршуваат функции слични на функциите кои ги извршуваат уставните судови.

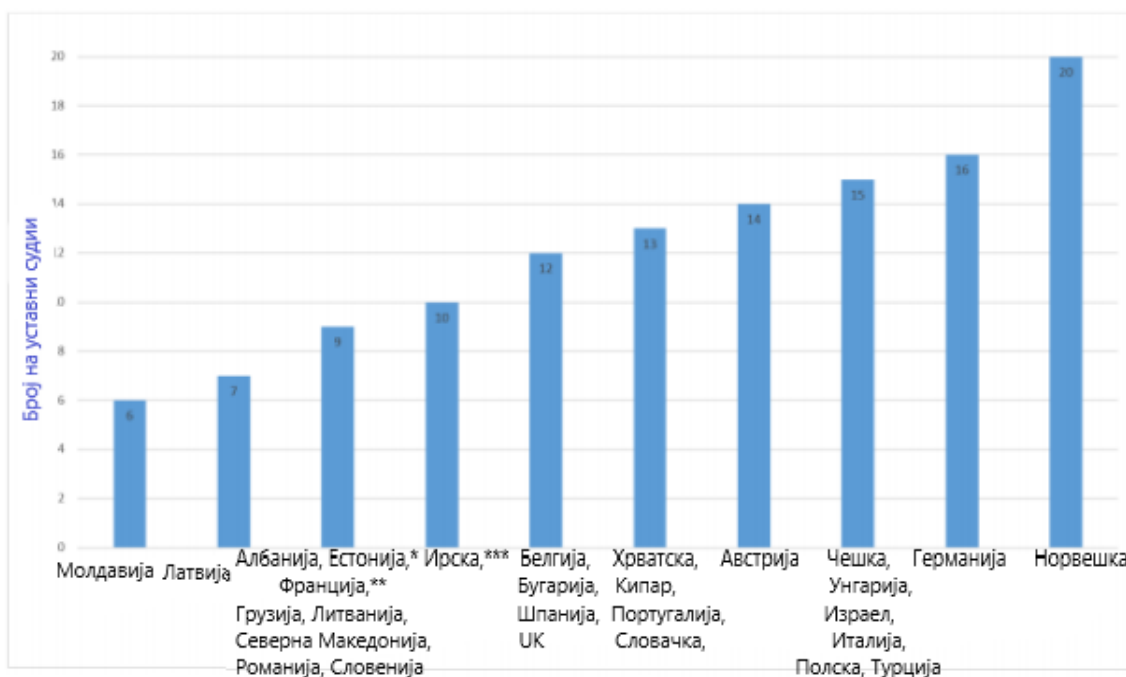
Во График 1 е прикажан **бројот на судии кои ги сочинуваат уставните судови** на државите. Како што може да се види бројот на судии варира од шест во Молдавија до дваесет во Норвешка (имајќи предвид дека ова е Врховен суд, а не Уставен суд во традиционална смисла). Најраспространетиот модел меѓу анализираните држави предвидува 9 именувани судии на Уставниот суд (во 8

држави е застапен овој модел: Албанија, Франција, Естонија, Грузија, Литванија, Северна Македонија, Романија и Словенија).

Табела 2

Година на основање	Држава	Година на основање	Држава
1814	Норвешка	1982	Португалија, Полска
1909	Шведска	1984	Белгија
1920	Австрија	1990	Хрватска, Унгарија
1948	Израел, Италија	1991	Бугарија, Северна Македонија, Словенија
1951	Германија	1992	Романија, Естонија, Албанија
1958	Франција	1993	Литванија, Словачка, Чешка
1961	Ирска, Турција	1994	Латвија
1964	Кипар	1995	Грузија, Молдавија
1980	Шпанија	2009	Обединето Кралство

График 1

* Во Естонија Одделот за уставна ревизија во Врховниот суд е составен од 9 судии, додека Врховниот суд во целост е составен од 19 судии, и двата решаваат случаи поврзани со уставни прашања

** Во Франција уставниот суд е составен од 9 назначени судии, додатно има и членови кои членуваат по службена должност и поранешни претседатели на државата (во моментот нема ваков член)

*** Во Ирска има 10 судии (претседател и не повеќе од девет судии членови) додека дополнително претседателот на Апелациониот суд и претседателот на Високиот суд се членови на уставен суд по службена должност

Во однос на начинот на назначување уставни судии, постојат неколку можности низ земјите кои вклучуваат различни правила во однос на начинот на предлагање, избор и именување на судии. Во повеќето земји се поделени **надлежностите за назначување судии подеднакво помеѓу различните надлежни институции**. Најчесто парламентите и извршната власт се вклучени суштински. На пример, Уставниот суд на **Молдавија** има 6 судии, од кои двајца се назначуваат од Парламентот, двајца од Владата и двајца од Врховниот совет на судиите. Во **Франција** судиите се именуваат од Претседателот на Републиката, Претседателот на Националното собрание и Претседателот на Сенатот. Во **Романија** постои сличен модел. **Друг модел на соработка помеѓу законодавната и извршната власт се состои во интеракција помеѓу Парламентот и Претседателот на Републиката**. Во **Словенија**, Националното собрание ги избира членовите на предлог на Претседателот на Републиката. Спротивно на ова во **Словачка** судиите ги назначува претседателот на предлог на Националниот совет, кој предлага двојно поголем број на кандидати. Слично на тоа, во **Белгија** судиите ги назначува Кралот на предлог на Претставничкиот дом и Сенатот, со мнозинство од најмалку две третини од присутните членови. Во **Чешка**, Претседателот ги именува членовите со согласност на Сенатот. Малку поинаков е моделот кој **предвидува учество на сите три државни нивоа на власт**. Во **Грузија**, Претседателот на Грузија назначува тројца судии, Парламентот избира тројца судии со мнозинство од три петтини и тројца се назначуваат од страна на Врховниот суд. **Албанија** следи многу сличен модел. И **Бугарија** го следи овој систем, со единствена разлика што на заеднички состанок на судиите на Врховниот касационен суд и Врховниот управен суд избира една третина од судиите. Слично на ова во **Италија** една третина од судиите се избираат од страна на членовите на трите највисоки судови. Во **Шпанија**, Кралот ги назначува дванаесетте члена на Уставниот суд. Конгресот со мнозинство од три петтини номинира четири од нив; четири се номинирани од страна на Сенатот со исто мнозинство, двајца од Владата и двајца од Генералниот совет на Судството. Во **Литванија**, Парламентот ги назначува судиите, но се номинираат од страна на Претседателот на Републиката, Претседателот на Врховниот суд и Претседателот на Парламентот. Во **Турција** се има во предвид **силната позиција на претседателот на државата**. Двајца од петнаесетте судии се избираат од Големото Национално Собрание, а се номинирани од претседателот и членовите на Судот на ревизори, еден е избран од Собранието и номиниран од раководителите на адвокатската комора. Претседателот на Републиката избира тројца судии од Касацискиот суд, двајца од Државниот совет номинирани од Генералното собрание, тројца (двајца треба да бидат дипломирани правни лица) номинирани од Советот за високо образование од редот на професорите и четворица од бироократи, адвокати, судии и обвинители на високо ниво, како и известувачи на Уставниот суд (со искуство од најмалку пет години). Постојат некои **земји кои имаат свои тела за избор на судии** (Израел, Норвешка, Обединето Кралство, Ирска). Во **Израел** судиите ги именува Претседателот, по препорака на Судскиот комитет за избор, составен од претседател на Врховниот суд, двајца судии на Врховниот суд, двајца министри, двајца членови на Парламентот и двајца претставници на Израелската адвокатска комора. Во **Норвешка** Советот на Кралот назначува судии на предлог на Судскиот одбор за судии кој е независно тело. Судиите во

Обединетото Кралство формално се назначуваат од страна на монархот, по препорака на премиерот. Потоа се формира законска „комисија за избор“ и се идентификува кандидат, кого премиерот мора да го предложи. Комисијата ја сочинуваат најмалку пет члена и таа вклучува барем еден судија на Врховниот суд, еден член на Комисијата за избор на судии, еден член на Одборот за избор на судии за Шкотска, еден член на Комисијата за избор на судии во Северна Ирска и еден член - лаик. Во **Ирска**, освен ако не се направи избор од постоечките судии, кандидатите обично се избираат од оние што ги препорачува Статутарниот одбор, но во секој случај одлуката е на Владата, а официјално ги назначува Претседателот. Во **Шведска**, Одборот за предлози на судии управува со сите прашања во врска со назначувањето на постојани судии и доставува предлози до Владата за тоа кој од кандидатите е најсоодветен за одредено место. Во некои земји само **Парламентот е одговорен за назначување судии** (Унгарија, Германија, Хрватска, Северна Македонија, Полска). На пример, во **Унгарија** е предвидена постапката за номинирање да се одвива на ниво на комитет. Комитетот за номинирање, кој се состои од најмалку девет и најмногу петнаесет члена, назначен од парламентарните фракции на партиите претставени во Парламентот (најмалку по еден член од секоја фракција), ги предлага членовите на Уставниот суд. Конечната одлука ја донесува Парламентот. Слично на тоа, во **Германија**, половина од судиите се избираат од Бундестагот, другата половина од Бундесратот со мнозинство од две третини (по предлог на изборниот комитет составен од членови на парламентот). Министерството за правда составува список со можни кандидати, но тоа не е задолжително. Во **Хрватска**, парламентот е единствено одговорен. Во **Северна Македонија**, Собранието ги избира сите судии, тројца од деветте судии ги избира со мнозинство гласови, во рамките на кои мора да има мнозинство гласови од претставниците кои припаѓаат на заедниците кои не се мнозинство од населението во Северна Македонија. Во **Полска**, судиите се избираат од страна на Сејмот (Долниот дом на Парламентот) со апсолутно мнозинство и присуство на најмалку половина од членовите. Претседателот и потпретседателот се именуваат од страна на претседателот на Републиката, од кандидатите што ги предлага генералното собрание на судиите на Уставниот суд. Во **Португалија**, десет судии од Уставниот суд се назначуваат од Собранието на Републиката и потоа овие десет судии избираат тројца дополнително. Како што веќе споменавме погоре, постојат некои земји, каде **судиите учествуваат во назначувањето судии на Уставен суд**. Постои опција или судиите да учествуваат во телото за избор или судиите директно да изберат одреден број судии или пак да имаат право да номинираат судии. Во **Обединетото кралство, Израел и Ирска** судиите се дел од комисијата/комитетот/одборот за избор. **Италија** следи сличен модел, со таа разлика што во изборното тело една третина од судиите е составена од членови на Врховниот суд, Државниот совет и Судот на ревизори. Во **Бугарија**, судиите на Врховниот касационен суд и на Врховниот управен суд избираат една третина од судиите на заеднички состанок. Во **Латвија**, двајца судии (селектирани од редот на судиите на Латвија) се назначуваат на предлог донесен на пленарна седница на Врховниот суд. Во **Португалија** тројца од судиите се избираат од Уставниот суд. Во **Грузија** тројца судии се именуваат директно од Врховниот суд, во **Литванија**, претседателот на Врховниот суд номинира тројца кандидати, а во **Албанија** тројца членови ги избира Високиот суд. Во **Турција**, претседателот и членовите на Судот на ревизори имаат право да номинираат

двајца судии (Големото национално собрание ги избира помеѓу тројца кандидати), во **Шпанија** Генералниот судски совет номинира двајца судии. Во **Естонија**, главниот судија на Врховниот суд препорачува судии.

Назначувањето на судии во уставните судови може да биде доживотно, ограничено со одредена возраст или на одреден мандат. Некои земји го следат пристапот на **возрасна пензија за уставните судии** (Австрија, Белгија, Естонија, Кипар, Шведска, Ирска, Израел, Норвешка, Молдавија, Албанија, Летонија, Германија, Турција, Велика Британија). Во **Австрија**, на пример, судиите се пензионираат на крајот од годината во која ќе наполнат седумдесет години. Во **Белгија**, судиите се именуваат доживотно, но се пензионираат и кога ќе достигнат старосна граница од 70 години (или кога ќе се стекнат со попреченост). Во **Естонија и Кипар** судиите се именуваат доживотно, со старосна граница за пензионирање на 68 години. Самиот естонски Врховен суд може во исклучителни случаи да ја зголеми максималната возраст за судија до две години, но не повеќе од вкупно четири години (потребен е значителен јавен интерес од гледна точка на спроведување на правдата). Во **Шведска** судиите се именуваат доживотно и можат да бидат сменети од функцијата само ако достигнат возраст за пензија (или ако лицето изврши кривично дело, постојано ги занемарува своите должности или според законот е обврзано да поднесе оставка поради долготрајно губење на работната способност). **Израел и Норвешка**, исто така, назначуваат судии не со ограничен мандат, туку со старосна граница за пензионирање од 70 години (со можност да заминат со целосна пензија на 67-годишна возраст во Норвешка). Во **Велика Британија**, сите судии имаат задолжителна возраст за пензионирање 70 години (во моментот се расправа дали да се намали оваа граница). Сепак, има некои судии кои се назначени во високото судство пред да стапи на сила одредбата за возраст за пензионирање. За овие судии има преодни одредби, дозволувајќи им да се пензионираат на возраст што била на сила кога биле назначени. **Ирска, Молдавија, Албанија и Летонија** го следат истиот пристап на старосна пензија од 70 години и посебни услови за прекин на функцијата слично е и во **Германија**, со разлика во возраста за пензионирање од 68 години. Со 65 години, **Турција** има најниска старосна граница за пензионирање за уставни судии и услови за прекин на функцијата (вршењето на функцијата уставен судија прекинува автоматски во случај на осуда за кривично дело кое е санкционирано со прекин на вршење на професијата или со одлука донесена со апсолутно мнозинство од вкупниот број судии во случај на здравствени проблеми кои го спречуваат судијата да ги извршува своите должности). Другите земји назначуваат судии на **одреден мандат**, иако ова може да се комбинира со старосните ограничувања. **Молдавските** судии се именуваат на шест години; ова е најмалку време во споредба со другите земји. Во **Латвија и Чешка** мандатот е десет години. **Бугарија, Франција, Литванија, Италија, Романија, Словенија, Шпанија, Албанија, Португалија, Полска и Северна Македонија** ги ограничуваат назначувањата на девет години без можност за обновување (освен поранешните претседатели на Републиката во Франција кои се доживотни членови). Во **Хрватска** мандатот трае осум години и се продолжува сè додека новиот судија не ја преземе функцијата. **Германија, Унгарија, Турција и Словачката Република** дозволуваат мандат од дванаесет години без можност за повторен избор; што е најголем број на години во групата земји со мандатни ограничувања. Моделот на назначување за одреден мандат, претежно

девет години, и исклучувањето на реизборот се чини дека е стандарден модел низ земјите.

Постојат неколку опции во анализираниите држави во врска со **можноста уставните судии да вршат друга професија**. Има многу малку земји кои не дозволуваат никаква друга платена работа, Бугарија, Ирска, Португалија и Италија го следат овој модел. **Португалија** им забранува на уставните судии вршење на каква било друга позиција или функција од јавен или приватен карактер, освен неплатена вежба за настава или научно истражување од правна природа. **Италија**, исто така, забранува каква било друга форма на платена активност, со исклучок на примање надоместок за авторски права. Во **Ирска**, членот 35.3 од Уставот се применува на ист начин и му забранува на судијата да извршува друга платена работа, но не и да добива надоместок за авторски права или да извршува волонтерски работи. Во повеќето други земји, позицијата судија е **некомпатибилна со вршење на која било друга јавна или приватна платена позиција, освен наставни и академски или креативни активности** (на пр. **Молдавија, Франција, Литванија, Хрватска, Чешка, Германија, Естонија, Романија, Словачка Република, Грузија, Словенија, Шпанија**). Во **Албанија**, на судиите на Уставниот суд им е дозволено да предаваат и да вршат академски и научни активности за развој на доктрината, но за времетраењето на професионално дозволената активност се одлучува по донесена одлука на Состанокот на судии. Слично на тоа, во **Белгија**, судиите не смеат да вршат друга професија, но кралот може да дозволи отстапување по доставено мислење за одобрување од Уставниот суд. Сепак, овие исклучоци се релативно ограничени и се дозволени само во случаи на наставници или професори, под услов овие функции да не се вршат повеќе од пет часа неделно или повеќе од два и пол дена во неделата, како и за функциите член на испитен одбор или член на комисија, совет или советодавен комитет (бројот на функции треба да биде две или помалку, а вкупниот надомест да биде максимум една десетина од годишната бруто-плата на судска функција или помалку). Во **Израел**, на судиите им е дозволено да се занимаваат со други активности на ограничена основа, исто така, ако тоа е утврдено со закон или е предмет на одобрување од претседателот на Врховниот суд и министерот за правда. Многу **либерален пристап** кон ова прашање има во **Австрија**. Членовите на уставниот суд се слободни да продолжат да ја вршат својата професија, освен ако не се административни службеници, кои мора да бидат изземени од сите службени должности. Забрането е да бидат членови на Уставен суд на лицата кои извршуваат одредени политички функции или кои се вработени/функционери на политички партии. Претседателот/Потпретседателот на судот не смее да извршувале таква функција пет години пред нивното назначување во судот. **Учеството на судиите во активностите на политичките партии и другите политички организации или нивното членство во една е исто така забрането во повеќето земји** (на пр. Литванија, Северна Македонија, Бугарија, Италија, Словачка, Грузија, Албанија, Полска). **Франција** само им забранува на судиите да имаат водечки или одговорни позиции во политичките партии. Во **Ирска**, на судијата му е изречно забрането да биде член на кој било дом на парламентот.

Изработиле: Фани Коровешовска
Ивана Арсовска - Трајановиќ

Раководител на Парламентарниот институт,

м-р Златко Атанасов

Насоки за користење на истражувачките услуги на Парламентарен институт

Кој
ги користи
услугите?

Зошто?

за обезбедување објективни и непристрасни информации заради:

- пратениците
- работните тела
- советите
- пратеничките групи
- генералниот секретар

- подобро аргументирање на ставовите;
- подобро запознавање со предлог-законите и другите акти;
- кристализирање на идејата за поднесување предлог-закон;
- учество на јавни настапи, комуникација со граѓани и дипломатски посети

Како?

со поднесување барање за истражувачки работи:

- во писмена форма (на пропишаниот образец, потпишан лично од корисникот)
- во електронска форма (преку системот на е-парламент)

Кому
му се поднесува
барањето?

на раководителот на Парламентарен институт (за дополнителни појаснувања во однос на темата и рокот, истражувачот и раководителите се консултираат со корисникот при добивањето на барањето и во текот на изработката на истражувачката работа)

Какви услуги
и препорачан
минимален рок?

минимум работни дена:

- кратка информација	3
- хронолошки преглед	5
- тематски преглед	5
- компаративен преглед	7
- опширна информација	10

Што содржат
истражувачките
работи?

истражувачките работи се од информативна природа, политички неутрални и објективни, се фокусираат на факти и не содржат препораки, ниту сугерираат решенија

Што
не може да
биде
побарано?

- правни совети и помош за индивидуални случаи;
- изработка на нацрт-закони или амандмани;
- информации од надлежност на други сектори во Собранието

parl.inst@sobranie.mk

070/409-544
070/352-474
070/320-349
070/320-348
071/305-384

